

1. “Sinif otağı” ifadəsindəki birinci sözlə bağlı *səhvi müəyyən edin.*

- A) Konkret isimdir.
- B) Birləşmə daxilində mübtədə vəzifəsində də işləyə bilər.
- C) Xüsusi isimdir.
- D) Yiyəlik haldadır.
- E) Təkdədir.

2. **Tərkibi kök, 2 leksik və 1 qrammatik şəkilçidən ibarət olan mücərrəd mənalı ismi müəyyən edin.**

- A) Qoruqçular
- B) Gəmiricilər
- C) Çarəsizlikdən
- D) Həyatimizdəkilər
- E) Qonşuluq

3. **Hansı cərgədəki isimlərin hamısına saitlə başlayan hal və mənsubiyyət şəkilçisini artırıqda ikinci sait düşür?**

- A) oğul, ağıl, çiyin
- B) ağız, əsil, fəsil
- C) izin, zəhin, ətir
- D) boyun, qarın, heyif
- E) ömür, burun, alın

4. **Cümlədə buraxılmış durğu işarələrinin düzgün ardıcılıqla verilmiş variantı hansıdır?**

Biz onu zənginləşdirdik bəs sonra nə etmək lazımdır deyə şagird soruşur

- A) dırnaqlar, iki vergül, sual, tire, nöqtə
- B) tire, iki vergül, sual, tire, nöqtə
- C) dırnaqlar, iki vergül, iki tire, nöqtə
- D) dırnaqlar, vergül, sual, tire, nöqtə
- E) dırnaqlar, vergül, sual, nöqtə

5. **Hansı sözün leksik mənası *səhv* göstərilib?**

- A) simvol – hər hansı bir anlayışın, ideyanın şərti əlamətini ifadə edən işarə
- B) diplomat – xarici dövlətlərlə əlaqə saxlamaq və yaxud müzakirələr aparmaq üçün bir dövlət tərəfindən vəkil edilmiş vəzifəli şəxs
- C) vüsal – görüşmə, qovuşma
- D) astroloq – göy cisimlərini öyrənən elm
- E) intibah – oyanış, oyanma, canlanma, dirçəlmə, yenidən yüksəliş

6. “*Ellərə təsəlli verən bu kəlam Nizamının kəlamıdır*” (Ə.Məmmədخانlı) cümləsində hansı cümlə üzvləri söz birləşməsi ilə ifadə olunub?

- A) təyin, xəbər
- B) mübtədə, təyin, xəbər
- C) zərflək, xəbər
- D) mübtədə, tamamlıq
- E) təyin, mübtədə

7. **Mətnə uyğun olmayan fikri müəyyənləşdirin:**

Elə olur ki, rəngli qar da yağır. Onları dəfələrlə dünyanın bir çox ölkələrində müşahidə etmişlər. Belə bir hadisə Xabarovskda baş vermişdi. Qəzetlər yazırdı: “Uzun müddət sübh açılmırdı. Saat 11 idi, lakin evlərdə hələ də işıqlar sönməmişdi. Şəhər üzərindəki sıx buludlar sarı çalarla işıqlanırdı. Qar da bu rəngdə yağırdı. Demə, Qobi səhrasında yaranan güclü tufanlar külli miqdarda toz və lyossu yuxarı qaldırmışdır. Lyoss – açıq-sarı rəngli yumşaq tozşəkilli torpaqdır. Küləklər tozu yüz kilometrə apararaq Xabarovsk səmasını zülmətə qərç etmişdir. Bu da həmin vaxt yağın qarın rəngini sarı-qonur rəngə boyamışdır.

- A) Qobi səhrasında baş vermiş hadisə ilə Xabarovskdakı hadisənin əlaqəsi var.
- B) Hadisə təxminən saat 23:00-da baş vermişdi.
- C) Eyni anda iki təbiət hadisəsi baş vermişdi.
- D) Rəngli qarın yağması hadisəsi yalnız Xabarovskda baş vermir.
- E) Yağın qarın rəngi sarı-qonur idi.

8. **Fərqləndirilmiş sözlərin hansını mətn daxilində qarşılığı ilə əvəz etmək olmaz?**

İlk dəfə elektrik qızdırıcı cihazını çaydanın alt hissəsində yerləşdirmişdilər. Su ilə qızdırıcı arasında əlavə metal **təbəqə** olduğundan o **çox** gec qaynayırdı. 1923-cü ildə Artur Larqç xüsusi mis borudan ibarət qızdırıcı **cihazı** çaydanın **içərisində** yerləşdirdi. Bu çaydanda su çox sürətlə qızırdı.

- A) ilk – əvvəl
- B) cihaz – alət
- C) içərisində – içində
- D) çox – olduqca
- E) təbəqə – qat

9. Mətnə əsasən hansı hökm *doğrudur*?

Şumerlər yorulmaz səyyah və ixtiraçı olmuşlar. Dünyada ilk gəmilərin də məhz şumer ixtiraçıları tərəfindən düzəldildiyi göstərilir. Akkad lüğətlərinin birində 105-dən artıq “şumer” sözü vardır ki, həmin sözlər müxtəlif tipli gəmilərin adlarıdır. Laqaş şəhərində aşkarlanmış yazılardan birində gəmilərin təmir olunma imkanlarından danışılır.

Təxmini e.ə. 2700-cü ildə Misirdə də taxtadan avarlı gəmilər düzəldildiyi məlumdur. Misirlilər bu gəmilərdə Nil çayı vasitəsilə Aralıq dənizinə, oradan da başqa dənizlərə çıxma bilirdilər.

- A) Nil çayının Aralıq dənizinə çıxışı var.
- B) Misirlilərin düzəldiyi gəmi şumerlilərin düzəldiyi gəmidən onunla fərqlənirdi ki, onlar taxtadan avarlı gəmilər düzəldirdilər.
- C) Misir müxtəlif dənizlərlə əhatələnmişdir.
- D) Şumerlilərin ilk gəmini ixtira etməsini sübut edən əsas mənbə Laqaş şəhərində tapılmış yazıdır.
- E) Akkad lüğətində şumerlilərin gəmiləri istehsal etmə prosesi haqqında məlumat verilmişdir.

10. Hansı cümlədə *-lıq* şəkilçisi ilə düzələn söz isim deyil?

- A) Evdə tək oturma bilmədiyimdən, axşamlar bacılığım ilə gedirəm.
- B) Səhvini etiraf etməsi onun böyüklüyü idi.
- C) Yaxşılığa yaxşılıq hər kişinin işidir, yamanlığa yaxşılıq ər kişinin işidir.
- D) Kəndlilər illik planlarına əsasən məhsul yığımına başladılar.
- E) Xalqımızın nümayiş etdirdiyi birlik dünya xalqları üçün nümunə oldu.

11. Hansı fikir *səhvdir*?

- A) Tamamlıq ismin adlıq və yiyəlik halından başqa digər hallarının əşya anlayışı ilə bağlı suallarına cavab verir.
- B) Zərflik cümlədə, əsasən, feili xəbəri izah edir.
- C) Təyin cümlədə adlarla ifadə olunmuş cümlə üzvünə aid olur.
- D) Zərflik cümlədə bəzən hansı? sualına cavab verir.
- E) Xitab cümlədə heç vaxt cümlə üzvü olmur.

12. Hansı cümlədə omonim şəkilçi vasitəsilə düzələn isim və sifət işlənmişdir?

- A) Sənəm nənə köhnə döşəkçə üstündə oturub qazançadakı xörəyi qarışdırırdı.
- B) Mahirə söhbətçil, qohumcul xanımdır.
- C) Natiq Həsənli tərbiyəli və ağıllı şagirdidir.
- D) Xörək həm dadlı, həm də yağlı idi.
- E) Qazıntı zamanı dağıntılar altından qədim boşqab qalıqları aşkar edildi.

13. “Belə” sözü hansı cümlədə əvəzlik kimi işlənmişdir?

- A) Bu işin çarəsi belədir.
- B) Belə hallarla tez-tez rastlaşmaq olar.
- C) Belə həll etsən, düz olar.
- D) Kitabları rəfə ardıcılıqla belə düzün.
- E) Artıq valideynləri belə onu az-az görürdülər.

14. “İsmayılıda yaşayanlar qonaqpərvərliyi və mehribanlığı ilə seçilirlər” cümləsindəki sözlərlə bağlı *səhvi* müəyyən edin:

- A) İsmayılıda - yerlik halda işlənmiş xüsusi isimdir.
- B) Yaşayanlar - indiki zaman məzmunlu düzəltmə feili sifətdir.
- C) Qonaqpərvərliyi - iki sözün birləşməsindən yaranmış mürəkkəb isimdir.
- D) Mehribanlığı - mənsubiyyət şəkilçisi ilə işlənmiş düzəltmə isimdir.
- E) Seçilirlər - indiki zamanda işlənmiş düzəltmə feildir.

15. “Axşam onlar kənddən qayıdacaqlar” cümləsindəki xəbər vəzifəsində işlənən sözün morfoloji təhlili ilə bağlı *yanlış* fikri müəyyən edin.

- A) Qəti - gələcək zamandadır.
- B) III şəxsin cəmindədir.
- C) İnkardadır.
- D) Sadə feildir.
- E) Kökü ilə başlanğıc forması eynidir.

16. Tərkibində iki qrammatik şəkilçinin işləndiyi sözlər hansılardır?

- A) istəmirdi, oxuyurdu, bərkidir
- B) fəhlələrdən, yazırdıq, görmədi
- C) düşünmüşük, elələri, sarayında
- D) çoxdandır, həyətdəkilər, oxumadan
- E) oğlunuz, göndərir, boşdursa

17. Hansı sıradakı söz birləşmələrinin birinci tərəfi təyin rolunda işlənə *bilməz*?

- A) bu qoca, bu meydan
- B) aylı gecə, sərin külək
- C) müdrik rəhbərimiz, əkilmiş tarla
- D) insan duyğularında, dil tarixçisi
- E) içməli sular, baxılacaq yerlər

18. Hansı variantda yalnız sintaktik üsulla əmələ gələn azaltma dərəcəli sifətlər verilib?

- A) açıq-qırmızı, yaşılıtəhər, kəmşirin
- B) ağımtıl, uzunsov, dəlisov
- C) qaratəhər, qırmızımtıl, sarışın
- D) zil qara, tünd-yaşıl, dümağ
- E) bozumtul, göyümtül, göyümsöv

19. “Əlbəttə, xarıbülbülün vətəni Qarabağdır” cümləsində hansı cümlə üzvləri işlənilib?

- A) Təyin, mübtədə
- B) Tamamlıq, xəbər
- C) Təyin, tamamlıq
- D) Mübtədə, xəbər
- E) Təyin, xəbər

20. Verilən nümunələrin birində zərf işlənməyib:

- A) Yenə yada düşər bizim sənəmlər,
Getməyin binası, hayıf ki, yoxdur!
(M. P. Vaqif)
- B) Söz açma mənə çox çalışıb, az yeməyindən
(M. Ə. Sabir)
- C) El bilir ki, sən mənimsən,
Yurdum, yuvam, məskənim sən (S. Vurğun)
- D) Nə kaman götürək, nə tar, nə qaval,
Orada nəğmə də var, nəğməkar da var.
(H. Arif)
- E) Yalnız indi anladım, ah, sən daha mənimçün
Əlçatmaz bir çiçəksən. (B. Vahabzadə)

21. Rəqəmləri müxtəlif olan üç müxtəlif üçrəqəmli ədədin cəmi 2227-dir. Bu ədədlərdən kiçiyi ən azı neçə ola bilər?

- A) 123
- B) 452
- C) 325
- D) 254
- E) 102

22. Bal ilə dolu qabın bal ilə birlikdə kütləsi 10 kq-dır. Balın 1/4 hissəsini götürdükdən sonra qalan bal qabla birlikdə 8 kq oldu. Əvvəlcə qabda neçə kq bal var idi?

- A) 8 kq
- B) 6 kq
- C) 5 kq
- D) 10 kq
- E) 9 kq

23. Mağazada olan kartofun 3/8 hissəsinin 5/6 hissəsi satıldı. Mağazada 99 kq kartof qaldığı məlumdursa, əvvəlcə neçə kq kartof var idi?

- A) 225 kq
- B) 180 kq
- C) 144 kq
- D) 254 kq
- E) 120 kq

24. Axma sürəti 7 km/saat olan çayda katerin çayın axınına qarşı olan sürəti, çayın axını ilə olan sürətindən 2 dəfə azdır. Katerin çayın axını istiqamətində 3 saata getdiyi yolun uzunluğunu tapın.

- A) 84 km
- B) 63 km
- C) 42 km
- D) 98 km
- E) 105 km

25. Ədədi 11-ə böldükdə natamam qismət 101, qalıq isə mümkün qalıqların ən böyüyünə bərabərdir. Bu ədədi tapın.

- A) 111
- B) 1121
- C) 1110
- D) 1201
- E) 1112

26. $(1867 - 894 : 3) \cdot 304 - 46444 \cdot 2$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

- A) 1569
- B) 476976
- C) 384088
- D) 53346
- E) 467688

27. «a ədədi b-dən 3 dəfə böyük, c-dən 2 dəfə kiçikdir» mülahizəsinə aşağıdakılardan hansı uyğun gəlir?

- A) $a = b + 3 = 2 \cdot c$
- B) $a = 3 \cdot b = c : 2$
- C) $a = b + 3 = c : 2$
- D) $a = b \cdot 3 = c - 2$
- E) $a = b + 3 = c - 2$

28. Məktəbli oğlan 4 dəftər və 6 karandaşa cəmi 4 manat 70 qəpik, məktəbli qız isə 4 dəftər və 10 karandaşa cəmi 5 manat 70 qəpik pul xərcləmişdirsə, dəftərin qiymətini tapın.

- A) 70 qəpik
- B) 60 qəpik
- C) 80 qəpik
- D) 40 qəpik
- E) 90 qəpik

29. Aylanın yaşı Nəzrinin yaşının $1/2$ hissəsindən 2 vahid azdır. Ayla 8 il əvvəl, Nəzrin isə 10 il sonra anadan olsaydı, Aylanın yaşı Nəzrinin yaşından 2 vahid çox olardı. Nəzrinin yaşını tapın.

- A) 8
- B) 12
- C) 14
- D) 28
- E) 32

30. $((3 \cdot x - 7) \cdot 4 + 5) \cdot 4 - 7) : 9 + 12 = 17$ tənliyini həll edin.

- A) 5
- B) 4
- C) 3
- D) 8
- E) 11

31. $3 < 2x - 17 < 13$ bərabərsizliyinin natural həllərinin cəmini tapın.

- A) 40
- B) 60
- C) 75
- D) 50
- E) 4

32. Eyni anda və eyni istiqamətdə A məntəqəsindən yola düşən iki avtomobil arasındakı məsafə 5 saatdan sonra 60 km oldu. Əgər avtomobillər A məntəqəsindən eyni anda və əks istiqamətdə yola düşsə, onlar arasındakı məsafə 3 saatdan sonra 330 km olar. Sürəti çox olan avtomobilin sürətini tapın.

- A) 61 km/saat
- B) 49 km/saat
- C) 110 km/saat
- D) 55 km/saat
- E) 122 km/saat

33. Eni 15 dm, uzunluğu isə 20 dm olan düzbucaqlının perimetri, oturacağı 20 dm olan bərabəryanlı üçbucağın perimetrinə bərabərdir. Üçbucağın yan tərəfini tapın.

- A) 20 dm
- B) 25 dm
- C) 30 dm
- D) 15 dm
- E) 22 dm

34. Bərabəryanlı trapesiyanın oturacaqları 20 sm və 12 sm, yan tərəfi isə 10 sm olarsa, bu trapesiyanın perimetrini tapın.

- A) 52 sm
- B) 54 sm
- C) 50 sm
- D) 48 sm
- E) 42 sm

35. Aşağıdakılardan hansının simmetriya oxu yoxdur?

- A) Çevrə
- B) Kvadrat
- C) Paraleloqram
- D) Bərabəryanlı trapesiya
- E) Romb

36. Kvadratın daxilinə çevrə çəkilmişdir. Çevrənin radiusunun 5 mislinə 24 sm əlavə etsək, kvadratın perimetrinə bərabər olar. Kvadratın sahəsini tapın.

- A) 576 sm²
- B) 256 sm²
- C) 144 sm²
- D) 225 sm²
- E) 324 sm²

37. Hal-hazırda saat 21:00 olarsa, 125 saat sonra saat neçə olacaq?

- A) 02:00
- B) 03:00
- C) 01:00
- D) 15:00
- E) 21:00

38. 4 heyva və 6 şaftalının kütləsi 1375 q, 6 heyva və 4 şaftalının kütləsi isə 1 kq 425 q olarsa, 4 heyvanın birlikdə kütləsi neçə qramdır?

- A) 630 q
- B) 820 q
- C) 610 q
- D) 305 q
- E) 315 q

39. Tənliyi həll edin.

$$(2l + 1l325ml) \cdot 2 - x = 2003ml$$

- A) 41250 ml
- B) 41400 ml
- C) 41647 ml
- D) 41
- E) 41725 ml

40. Sınıfdə 25 şagird var. Onlardan 15-i qızıdır.

Təsadüfi seçilən bir şagirdin oğlan olması ehtimalını tapın.

- A) 2/5
- B) 1/25
- C) 3/5
- D) 18/25
- E) 4/5